

DE BONGARD

TIJDSCHRIFT VAN HEEMKUNDEVERENIGING
DE BONGARD
SIMPELVELD - BOCHOLTZ

JAARGANG 16

NUMMER 1

MAART 2004

COLOFON

Medewerkers:

M.G.H. Vliex-Hensgens
M.J. Horbach
P.H.J. Janssen
F. van der Smissen
W.A.A.F. Strolenberg

Eindredactie en vormgeving:

P.H.J. Janssen

Correspondentie-adres:

Mevr. M. Vliex-Hensgens
Stationstraat 3d
6369 VG Simpelveld
Tel.: 045 - 544 10 74

ISSN 1383 - 9896

INHOUD

Inhoudsopgave.	1
Monetaire Momentopnamen (III)	2
Activiteitenprogramma	10
Het raadsel van de miskelk	11
Dumont. Slot	20
De sarcofaag van Bocholtz	28

De verantwoordelijkheid voor de inhoud van het artikel ligt bij de auteur.

Niets uit deze uitgave mag worden veeleelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie.

Dit tijdschrift verschijnt vier maal per jaar en is gratis voor leden van "De BONGARD"

.Kosten lidmaatschap € 12,50 per jaar.

Aanmeldingen: Secretariaat "De BONGARD",

Wilhelminastraat 29, 6351 GN Bocholtz. Tel.: 045 - 544 11 17.

MONETAIRE MOMENTOPNAMEN (III)

Munten en postzegels in historisch perspectief

door Hans Hermans, Bocholtz

Hoofdstuk III

Gildegeld

Hanze

De *Hanze* was van oorsprong een coöperatief verbond, een genootschap, een broederschap of een gilde van transportondernemers om de handel met andere landen te organiseren. Het gaf recht aan groothandelaars om tegen betaling in een stad handel te mogen drijven.

De Hanze kon op die manier een groot gebied bestrijken temeer de kooplieden uit diverse landen elkaar vrijdommen verschafte. Bekend werd b.v. de in het begin van de 12^e eeuw, de onder leiding van Lübeck en Hamburg tot stand gekomen Hanzebond, waartoe 155 steden behoorden, waarvan 17 in Nederland. De Hanze was geen militaire organisatie, maar schuwde niet om defensief in actie te komen. In 1360 viel Denemarken de Hanze aan, maar moest het onderspit delven, waardoor de Hanze op het toppunt van haar macht kwam. Ook nijldige en afgunstige Hollandse kooplieden lagen regelmatig met de Hanze in de clinch. Het Duitse equivalent *Hansa* (denk b.v. aan de huidige Lufthansa), is feitelijk afgeleid van *Bewapende Schare*, dus een weerbare transportonderneming van handelssteden en kooplieden

De meest bekende hanzestad in de lage landen was Brugge, minder bekend waren Damme, Ieper, Omaars en Gent. Noordelijk van ons waren het de IJsselsteden Kampen, Zwolle, Deventer en Zutphen. Maar ook Groningen, Hasselt aan de Vecht, Staveren, Hindeloopen, Elburg en Harderwijk waren hanzesteden. Korter bij ons in de buurt, aan

de Maas, werden de steden Venlo en Roermond tot de hanzesteden gerekend.

Het waren de *divites*, de rijke patriciërs, die er op aandrongen speciaal Hanzegeld te slaan. In het zuiden de *dukaat* met de afbeelding van hun *duce* (hertog) en bij ons de *daalder*, waaruit zich later de *dollar* zou ontwikkelen. De *mark* (bijna 250 gram) en het *pond* of *lira* (500 gram) waren aanvankelijk begrippen voor gewichtseenheden. Doch vanaf de 16^e eeuw werden ook munten met de namen *mark* en *pond* geslagen. Men zegt dat ook (*la*) *livre* en de *lire* begrippen zijn voor munten die gelijktijdig dienst deden als gewichten.

Wat het zout is voor de soep, is de markt voor de handel. Zo werd Mercurius, de god van handel en winst, al vroeg de naamgever van de *mercatus* > *merckt* > *markt* >, later ook van het/de gelijktijdige *transforum* > *forum* > *foir* > *foor* (later kerkmis en kermis). Aanvankelijk vonden de activiteiten plaats op een onbestemde dag, omdat de aankomst van de hanzekaravaan niet bekend was. Later, toen er meer systeem in de route kwam, werden jaarmarkt en kermis, gelijktijdig, op een vaste datum gehouden. Een nostalgische overweging, tot 2000 hoorden we regelmatig: "Op de markt is uw gulden een daalder waard!" Maar dat het op de markt goedkoper is, wist men in Maastricht ook reeds in de Middeleeuwen: "Löstig geleef en zaolig gestorreve, is d'n duvel de merret bedorreve!"

Vlaanderenvaarderskaravaan

In Keulen noemde de Hanze zich *Richerzeche* of iets deftiger *Fraternica Danicas*, omdat het gilde der rijken, voornamelijk handel, vooral met wijn, op Denemarken dreef. Maastricht werd soms aangedaan door een hanzekaravaan van *Vlaanderenvaarders* uit Novgorod en Lübeck, die op weg waren naar de hanzestad Brugge.

Maastricht heeft trouwens een aardige overeenkomst met de Hanzestad Lübeck. Sinds 1143 ligt bij Lübeck, aan de Trave, de patricierswijk *Wik* en sinds 1157 ligt bij Maastricht, aan de Maas, de plaats *Wyck*. Waarschijnlijk bevonden zich daar de markt en stapelhuizen, want omstreeks 1320 werd zelfs een muur rond het stadsdeel Wyck gebouwd. Handelswijken langs de Maas zorgden hier voor een grote bloei. In het jaar 1219 had Maastricht een stadsoppervlakte van 54 ha (0,54 km²).

Een van de bekendste, langste en oudste handelsroutes was de weg vanaf Novgorod (Rusland), via de hanzesteden Riga (Letland), Kaliningrad (het voormalige Königsberg in Oost-Pruissen), Brandenburg, Magdeburg, Quedlinburg (thans zustersstad van Aken) naar Hannover en verder via Keulen, Aken, Maastricht naar Brugge. Die stad had reeds in het begin van de 13^e eeuw een oppervlakte van 434 ha (4,34 km²).

Als we ooit via Vaals naar Aken rijden, zien we in Vaalserkwartier een groot bord, waarop vermeld staat dat deze weg van Novgorod naar Brugge, door acht staten voerde. Helemaal correct is het niet, want deze weg is pas uit 1824 en waarschijnlijk wordt met de ware Rijksweg de weg bedoeld die in Aken *Alte Vaalserstraße* en in Vaals *Akenerstraat* heet. Het is niet toevallig dat die Reichsstraße 1 van Novgorod naar Brugge over Aken en Maastricht voerde. De brug over de Maas in Maastricht was de enige vaste oeververbinding in de wijde omtrek. In dit licht is het vreemd, dat Aken en Maastricht nooit tot de Hanze behoord hebben.

Richerzeche

Hannover lag aan een knooppunt van wegen, want de hanzeweg van Tallinn (Estland) via Visby (Zweden), Lübeck en Hamburg voerde ook naar Hannover, zodat onze voorouders, als zij in Aken of Maastricht kwamen, met vreemde mannen en nieuwe producten kennis konden maken. Ontzettend jammer, dat hierover vrijwel niets bekend is en zelfs de volksoverlevering niets achtergelaten heeft. Vanuit Lübeck via Hamburg en Bremen voerde ook een hanzeweg naar de eerde genoemde Nederlandse IJsselsteden.

Brugge kennen we natuurlijk, Novgorod waarschijnlijk niet. Ofschoon die vrije rijksstad steeds door mensen van Slavische afstamming bewoond werd, spraken Duitsers ook wel over Holmgard als ze Novgorod bedoelden. Toen er 1478 in de stad kleine twisten uitbraken, zag Iwan III van Rusland de kans schoon in te grijpen. Aan de bloeiende *Richerzeche* (het gilde van de rijken) kwam een einde en in 1494 werd de *Duitse Hof*, het hoofdkantoor van de Hanzevaarders, definitief gesloten. In de 16^e eeuw kwam door het zogenaamd *Mercantilisme*, ook op andere plaatsen een einde aan de handelsprivileges. In 1669 bleven er nog slechts zes hanzesteden over en thans zijn het er nog drie. Uit oogpunt van patrimonium worden Bremen, Hamburg en Lübeck nog steeds *Hansestadt* genoemd. Letten we bij een voorkomende gelegenheid op het kenteken van hun auto: HB, HH en HL.

Langste en oudste handelsroute

Dokke en botte

Hendrik van Veldeke vermeldde omstreeks 1160 dat Maastricht een knooppunt van wegen en waterwegen is met verbindingen van Hongarije naar Engeland, van Saksen naar Frankrijk, van de lage landen naar Denemarken en Noorwegen.

Om de handel in goede banen te leiden was er een organisatie nodig. In Duitstalige landen was het een Richerzeche, een gilde van patriciërs, dat zich ook *Wichtigkeit* of *Prodentiores* noemde. Meestal waren het bankiers, geldwisselaars en geldhandelaars die kapitaal leenden tegen onderpand. De *Prévôt des marchands*, hoofd van de karavaan van reizende kooplieden, was in het bezit van een door de koning geschreven *vrijgeleidebrief* hetgeen niet wegneemt dat de "avonturiers" goed bewapend waren, want er was veel gespuis onderweg. Nog een saillant detail, ze mochten met wapens omgaan, maar waren vrijgesteld van militaire dienstplicht. De prévôt op zijn beurt moest verantwoording afleggen bij de *Hanzegraaf*. Maastricht, gelegen aan een bekende hanzeroute, heeft aan de *karavanserai* een grote bloei te danken. Reeds in 1229 gaf Hendrik I, hertog van Brabant, uit overwegingen van veiligheid en imago, opdracht om met de bouw van een stadsmuur in de buurt van het Bat (een kribwerk of gevlochten rijswerk aan de Maas) te beginnen. De geleerden (docti) en rijken moesten *dokke*, de armen moesten *botte*. Met een rugkorf (une botte) moesten zij stenen en ander bouw materiaal naar de muur dragen. Het Welsje verleden, tussen Maastricht en Aken, aan de rand van de *Limes Belgicus* of *Limes Allius*, de derde en ultieme grenslimes van de Romeinen voordat zij in 406 onze contreien definitief verlieten, is nog steeds tastbaar, zelfs als dat door sommige historici aangevochten wordt.

Geld stinkt niet

Van Maastricht is wel bekend dat het in de 15^e eeuw een stapelplaats was voor ruwe wol bestemd voor de lakennijverheid in Vlaanderen. Deze grondstof kwam uit Hessen en Thüringen. In Maastricht bleef de lakenberei-

ding tot bij het einde van de 16^e eeuw de ruggengraat van de welvaart. Naast Aken was het de belangrijkste lakenstad in de wijde omgeving. Schonenvaarders vervoerden laken naar Zweden en brachten als retourvracht haring mee. In Frankfurt was een zeer belangrijke lakenmarkt waar Maastrichtse kwaliteit verhandeld werd naar Zwitserland en de Donaulanden. In andere Limburgse plaatsen werd inheemse schapenwol gebruikt voor de vervaardiging van "grauw" laken. Het Maastrichter leer was een ander bekend exportproduct. Van alle huiden die in Bergen op Zoom verhandeld werden, nam Maastricht meer dan de helft af. De Grote- en Kleine Looierstraat, als het even kan liever buiten de muur. Geld voor een ontzettend stinkende nijverheid, want geld stinkt niet. Vergeten we niet de Maastrichter kopergietskunst, die borg stond voor prachtige doopvonten en lezenaars die toen in alle kerken gebruikt werden. Maar de stad was ook een stapelplaats; uit het Vorgebirge kwam aardewerk, uit Denemarken kwam barnsteen, uit Keulen kwam Moezelwijn en uit de Eifel kwamen maalstenen. Vrijwel alles ging naar Brugge en sommige producten verder naar Engeland en Schotland.

Markt en Driesj

Hanzeroutes sorteren weinig effect, als de goederen niet op de markt komen. We konden reeds lezen dat de jaarlijkse handelsmarkt afgeleid is van *Mercurius*. Maar naast de jaarmarkt was er ook het *forum* waar aanvankelijk uitsluitend groenten, vlees en vis verkocht mochten worden. In Aken wordt de vismarkt ook *parvis* genoemd, maar *parvis* heeft niets met vis te maken, het is een equivalent voor kerkplein. Aanvankelijk vond de markt, ook in de steden, plaats op een driehoekig plein. Het oudste voorbeeld van een driehoeksmarkt is die van Trier die reeds beschreven werd in 958. Eveneens uit de 10^e eeuw is de driehoeksmarkt voor de kerk St. Quentin te Doornik in België. In 1166 is er ook te Aken sprake van een *Dreiecksmarkt*. Volgens een stadsplattegrond van Maastricht, getekend door Ganshof, zou zich ook in Maastricht in de 10^e eeuw een driehoe-

kig marktplein bevonden hebben. In die stad werd reeds in 1200 op het plein *Den Drees* het Sint Andriesklooster gebouwd. Niet ver van de Markt bevindt zich thans de straatnaam *Maagdendries*.

Tegen het einde van 13^e eeuw ging men in de steden over tot de aanleg van rechthoekige marktpleinen, in de verhouding van 2 : 3. In kleine plaatsen bleef de driehoekige vorm voor het dorpsplein gehandhaafd. Die open ruimte, in de vorm van een ongelijke driehoek, werd meestal *Driesj* genoemd. De Duitser praat meestal over *Dreiecksmarkt* en *keilförmiger Markt* ofschoon ook in Aken de *Pontdriesch*, de *Bergdriesch* en het *Drieschergässchen* wijzen op middeleeuwse toponiemen. De spitse punt van de driehoek werd vroeger *De Ing* (de engte), de plek van de twee tegenoverliggende stompe hoeken *De Deuce* (tweetal) genoemd.

De Dreesje bij ons

In Lemiers zijn beide begrippen *Deus* en *A jen Ing* als toponiemen, helaas niet als straatnamen, bewaard gebleven. Op het tussenliggende driehoekige plein, dat in Lemiers niet driesj maar *jemingde* (grond van de gemeenschap) genoemd werd, bouwde architect J. Jorna in 1895-1896 een "miniatuurkathedraaltje", de neoromaanse HH Catharina- en Luciakerk. In Huls (6369 GA) Simplveld, zijn ook toponiemen bewaard

gebleven. Daar ligt (lag!) de *Lovemicher Dreesj* (6369 EV) met aan de stompe kant van de driehoek een straat die ook nu nog *Deus* (6369 GA) genoemd wordt. Op de hoeve Lovemich woonde de familie Schins, met op het laatst alleen nog *der joonkgeszel Jules* (Sjuul) Schins. Na zijn dood werd de hoeve door een familie Hagemann aangekocht.

Meestal liggen marktplein en dreesje in het historisch gedeelte van een stad, maar een dries kan zich soms aan de rand van een dorp of in de buurt van een boerderij bevinden. Denken we aan de *Imstenrader drisje* in Imstenrade, aan het *Dreeske* in Colmont, aan *Ten Driesj* in Voerendaal en aan de *Kerkdriesj* in Ubachsberg..

In het gehucht Baneheide is nog steeds de omvang van de plaatselijke driesj te zien, jammer dat hier geen toponiem bewaard is gebleven. Bevond zich toch in (op) Baneheide een belangrijk plek, waar een historische weg van Maastricht naar Aken enerzijds en de Hertogenweg van Limbourg naar Rolduc anderzijds, elkaar kruisten. De *Hartjensweg* in Baneheide herinnert nog steeds aan een hertogdom dat feitelijk een graafschap was. Maar omdat de graaf van Limburg ooit hertog van Neder-Lotharingen was, is het bordje niet helemaal fout.

Hoofdstuk IV

Rare munten

Sensuele poessy

De Duitsers spraken over *kauri* de Engelsen over *cowry* maar ze bedoelden hetzelfde; een schelp die als valuta geaccepteerd werd en het zelfs tot in de 20e eeuw kon volhouden. Kauri is feitelijk de naam van een porseleinslak, die in de kustwateren van de Malediven leeft. Het diertje, met de wetenschappelijke naam *Cypraea moneta* schulpt in een witglanzende eivormige schelp. Voor

de inboorlingen was dat slakkenhuisje sieraad, ruil- en betaalmiddel tegelijk. Reeds 2000 voor Christus werd de Kauri in China als betaalmiddel gebruikt. In de 14^e eeuw werd de kauri betaalmiddel in Afrika. Nederlandse scheepslui verdienden er kapitalen mee, ze kochten met deze schelp, die zij *poessy* noemden, negerslaven en slavinnen aan de Afrikaanse Westkust om daarmee *the American way of live* op gang te brengen. De

schelp was door de eeuwen heen algemeen begeerd omdat ze waardevast en uniform van afmeting was. Ze lag gemakkelijk in de hand en had door haar vorm (schelp > moule > mond > lippen) een sensuele expressie, waardoor dit *geld* tevens als symbool voor de vruchtbaarheid gold.

Vruchtbaar was het ook op een andere manier, want onze gekleurde landgenoten in Suriname, moeten gezien worden als levend bewijs van de inventieve Hollandse koopmansgeest. Negers werden ontvoerd uit Gambia, Ghana, Senegal en Togo (Afrika), landen die van 1621 tot 1872 garant stonden voor slaven in alle soorten en maten. Hollanders stonden bekend als meedogenloze slavendrijvers en Nederland was een van de laatste landen (Thorbecke) die de slavenhandel verbood. De weg van maatje (scheepsmaat > bootsman > koopman > slavenhandelaar) naar patriciër duurt lang, maar prachtige patriciershuizen in Amsterdam getuigen van een briljante carrière. We mogen niet generaliseren, ook hout-, zout-, laken-, wijn- en geldhandelaren, wisten rijkdom te vergaren.

Woeker en sjacher

In onze middeleeuwse steden beleden de meeste kooplieden de joodse religie. *Mercatores, id est Judei et ceteri mercatores*. Maar echt geliefd waren ze niet, omdat zij geld

leenden tegen onderpand en daarbij een veel te hoge rente berekenden. Volgens de stadsvaderen mochten zij niet meer dan 86 % interest berekenen, maar we begrijpen dat deze zeer hoge rentevoet voor de gewone man onbetaalbaar was. Daarmee kwamen de joden in conflict met de kerkelijke Leer, die

het lenen van geld tegen woekerrente verbiedt. Die Wet is feitelijk afkomstig uit het Oude Testament en dus ook (en vooral) bekend bij de joden. Maar de talmoed (jodenbijbel) schrijft: "Lenen tegen woekerrente is dan zonde als een jood bij een jood te veel rente berekent (...)" Katholieke mannen die aan een van de Kruistochten naar het Heilige Land deelnamen werden, als zij de barre tocht overleefden, verlost van de rentelast.

Voor de Stad bleek het lucratief om een zogenaamde jodenbelasting in te voeren. In Keulen gebeurde dat in 1259 of het ook in Aken en Maastricht gebeurde is niet bekend.

Toen na de Slag van Woeringen (5 juni 1288) de Brabanders de overwinning vierden, werd in Keulen de jodenbelasting drastisch verhoogd, want de burgers van Keulen vochten aan de kant van de hertog van Brabant. Hun bisschop, Siegfried von Westerburg, bisschop van Keulen, werd gevangen gezet omdat hij aan de kant van Reinout hertog van Gelre vocht. De burgers namen verder wraak, voortaan mochten joden geen deel uitmaken van enig gilde en ook niet lid zijn van het patriciaat. Ofschoon de joden rijk waren, werden zij in hun emplooi ontzettend gehinderd, omdat ze voortaan geen geld meer mochten lenen en geen goud meer mochten in- of verkopen. In het gunstigste geval gingen ze verder met vee- en kleinhandel, soms ook met woeker en schacher. (Het begrip *schacher*, kwam via het Hebreeuwse woord *sâhar* en het Jiddische *sjacher* ook in onze woordenschat terecht en is synoniem voor pingelen en bedrieglijke handel.) De Jodenprogrom is dus veel ouder dan het Nazibewind, want reeds in het jaar 506 verbood Frankrijk zijn katholieken om met

joden aan één tafel te zitten. In 694 moesten joden al hun geld, zelfs hun kinderen, afstaan. In 1182 werden alle joden uit Frankrijk verdreven en hun geld in beslag genomen. In 1394 gebeurde hetzelfde. In 1337 werden in Nederbeieren alle joden vermoord en tien jaar later kwamen in Straatsburg meer dan 2000 joden op de brandstapel. Hun geld werd onder de katholieken verdeeld. In 1426 moesten de joden in Keulen hun geld afstaan en de stad verlaten. In 1648 werden in Polen tijdens een antisemitische razzia 20.000 joden vermoord en hun geld in beslag genomen.

Wondermunt

Ook in het eenvoudige volksgeloof speelde het geld van meet af aan een cruciale rol. De mensen spraken over een *Hekgedaler of Hekgepenning* als zij het over een wondermunt hadden, die nooit minder werd. Maar hoe aan zo'n munt te komen? Heel gemakkelijk, door bij de duivel te rade te gaan! Tijdens de feestdag van Adam en Eva, op 24 december, bij duisternis een kruisweg volgen. Is het dan toch waar? Waar veel geld is, daar regeert de duivel...

Klinkende munt

De EU is als de dood voor *geschonden* geld. Vooral Russische criminelen zijn sterk in het namaken van biljetten, maar hebben op de eurobiljetten, tot nu toe, hun tanden figuurlijk stuk gebeten. De tanden letterlijk in een muntstuk zetten gebeurde vroeger vaker dan nu. De kenners beweerden daarmee het goudgehalte te kunnen vaststellen... Vervalsen is van alle tijd; reeds in de Griekse Oudheid werden munten vervalst.

Vanaf de 14^e eeuw werden ook bij ons munten vervalst en in de 17^e eeuw heerste er een ware plaag; mensen die oude (lees waardevaste) munten opkochten om ze met minder edele metalen in een smeltkroes te mengen. Met deze legering van lage intrinsieke waarde, werden nieuwe (lees valse) munten geslagen. De nominale waarde bleef gelijk, zodat de heggenmunters (ook hagemunters) er goed aan verdienden. Het woord *hagemunter* is feitelijk niet goed gekozen omdat het begrip in de Middeleeuwen gebruikt werd voor *munthuizen* die geacht werden onbevoegd en/of op onbevoegde wijze de muntslag uit te oefenen. Meestal werden door die mensen minderwaardige imitaties van gewilde muntsoorten geslagen.

Vanwege het grote aantal echte en valse munten in circulatie, deden geldwisselaars hun intrede. In Europa doken ze op ten tijde van de Kruistochten. In het middeleeuwse Italië keurde, woog en wisselde de wisselaar de muntstukken. In het midden van de 13^e eeuw waren ze ook in Brugge, de belangrijkste stad in de

Lage Landen, werkzaam. De wisselaar stalde zijn zeer gevarieerde muntschat uit op een marmeren wisseltafel, die de Italianen *banca* noemden. Om te controleren of de aangeboden munten echt waren, gooide hij ze op de stenen tafel en kon dan meestal aan de klank horen of er veel of weinig goud in zat. Of het echt of vals geld

was. Voor alle zekerheid legde hij de munt ook nog even op de weegschaal.

We kennen toch de uitdrukking: *Klinkende munt*?! Vaak trad de *banchiere* (geldwisselaar) ook op als kassier, door tegen een beloning munten voor anderen in *deposito* (bewaring) te nemen. Hij beschikte over een veilige opslagruimte (in het Italiaans *cassa*).

Thornse munten

Tegen het einde van de Middeleeuwen barst het in onze omgeving van prins-bisdommen, herogen en graven. In dit versnipperd gebied heeft iedere landsheer zijn eigen geld, waarmee hij zijn onafhankelijkheid benadrukken wil. Tegenwoordig bepaalt een getal op een munt (of biljet) de waarde van het geldstuk, maar vroeger gold vooral de intrinsieke waarde. Om die reden kon men in onze streek met allerlei vreemd goud- en zilvergeld betalen. De landheren van Gronsveld en Rekem speelden hierop in door vreemde munten na te bootsen. Jammer voor hen dat in 1795 de Fransen kwamen en aan die lucratieve hobby een einde maakten.

Over de stiftames van Thorn hebben we vaker gelezen. Het waren feitelijk geen zusters maar vip-begijnen, want ze moesten niet alleen van hoge adel, maar ook van historische adel zijn. Ze mochten zelfs trouwen, alleen de abdis legde de gelofte van kuisheid af. Door rijkdom en invloed ontwikkelde Thorn zich tot een minivorstendom met een eigen rechtspraak. Verantwoording was het stift uitsluitend verschuldigd aan de Duitse Rijksdag. Alle ingrediënten om tot een eigen muntwezen te komen waren aanwezig, zodat abdis Margaretha van Brederode in het midden van de 16^e eeuw van dit recht gebruik wenste te maken. Waren de adellijke dames werkelijk zo vroom? Abdis Margaretha gaf haar muntmeester, Peter van Bossenhoven, de slechte raad om goede munten te smelten en nieuwe (minder intrinsieke) munten te slaan met minder zilver. De Duitse Rijksdag kreeg het 1568 in de gaten, zodat de abdis een uitbrander kreeg en de muntmeester in het cachot belandde. De abdis was het standje spoedig vergeten, want opnieuw doken in Thorn dubieuze *zilverlingen* op, waardoor er vanaf 1582 geen munten meer geslagen mochten worden.

Kippers en wippers

De landheren uit de Middeleeuwen ontwierpen en sloegen niet alleen hun eigen munten, ze waren ook sterk in het kopiëren van vreemde munten. Vooral hoogintrinsieke munten uit Frankrijk, Vlaanderen en Namen hadden hun belangstelling. Natuurlijk zat er een foefje aan, want ze voegden er minder goud aan toe. De falsificaties waren soms zo goed dat het verschil niet of nauwelijks te zien was en daardoor nam het vertrouwen in de originele gouden munten af. Regelmatig werden landheren op het matje geroepen, maar de opgelegde lijfstraffen zijn niet bekend. Anders de gewone man die het waagde geld te vervalsen. Hij werd levend gekookt totdat de bodem uit de ketel viel. Dat gebeurde in 1404 in Vilvoorde waar twee valsemunters eerst gefolterd werden en daarna, op kosten van de gemeente Haelen, in een "beetje" water gekookt werden. Die twee hadden in Pietersheim te Lanaken diverse munten vervalst.

Ook de graven van Gronsveld hadden nog nooit van "auteursrechten" gehoord. Zij sloegen *stuivermunten* die veel overeenkomst vertoonden met een volwaardige munt van de stad Groningen. Zij verscheepten hun munten in tonnetjes naar het noorden, waar het vals geld de *zilveren munten* verdrong. De graven Van Bergh maakten valse *goudguldens*, *dukaten*, *daalders* en *Groningse stuivers*.

Dat de gewone man wel vaker op louche ideeën komt blijkt uit het volgende. Met een scherp mesje of met een vijltje, maakte een *geldsnoeier* een gouden munt een/tiende grammetje lichter. Deed hij dat bij honderd munten, dan verkreeg hij tien gram muntgoud. Tel uit je winst! Omdat de munten toen geen opstaande rand, geen randschrift en zelfs geen kartelrand hadden, was *muntsnoeien* gemakkelijk en lucratief. De kunst was het zo te doen, dat men het niet kon zien. In de volkstaal werden zij soms ook *kippers en wippers* genoemd, maar voor de kadi werden zij veroordeeld wegens *geldsnoeierij*. Feitelijk wordt met *kippen en wippen* bedoeld, het op gewicht sorteren van gouden munten, waarbij de zwaardere munten er uit gehaald werden.

Molly-munten in Moresnet

Na de val van Napoleon en de definitieve verbanning naar Sint Helena, werd op 30 mei 1814 de Vrede van Parijs getekend. Volgens art. 32 zouden alle partijen binnen twee maanden samen komen in Wenen voor een congres, waar de akte met betrekking tot nieuwe grenzen in Europa geratificeerd zou worden. Tussen Nederland en Pruisen ontstond al meteen onenigheid over het gebied Altenberg (ten zuiden van Vaals) dat over rijke zink- en loodertsminen beschikt.

Helaas, men kon het niet eens worden, zodat er naar aanleiding van een overeenkomst tussen onze koning en die van Pruisen op 26 juni 1816, een 333 ha klein driehoekig landje ontstond met de naam Neutraal Moresnet. Het zou te ver voeren de geschiedenis van dit *condominium* helemaal uit de doeken te doen. Laten we volstaan met de vermelding dat de bevolking en hun ongekroonde koning, bedrijfsarts bij de firma Vieille Montagne, huis- en tandarts, tevens verloskundige, dokter Molly, zich mettertijd van het neutrale jasje wilden ontdoen. De kleuren voor de eigen vlag waren spoedig gevonden: *zwart en wit* uit de Duitse vlag en *blauw* uit de Nederlandse. Op 18 januari 1886 kopte de Duitstalige krant *Das Freie Wort* uit Dolhain: "Es steht uns ein interessanter Prozess in Aussicht. Es hatten einige Spekulanten Briefmarken von 1, 2, 3, 4, 5, 10, 20 und sogar 50 Pfennig für das neutrale Gebiet herstellen lassen und dieselben sodann für eigene Rechnung emittiert". Dr. Molly was duidelijk een stap te ver gegaan, want in Neutraal Moresnet mochten uitsluitend Duitse en Belgische postzegels geplakt worden. Toch zijn de postzegels van de dr. Molly achttien dagen in roulatie geweest voordat ze ingetrokken werden. Voor verzamelaars waren de zegels het neusje van de zalm, zodat even later in Aken en Verviers de zegels gekopieerd werden. Waarschijnlijk heeft de dokter geen straf gekregen, want even later liet hij twee zilveren munten slaan. De ene munt droeg als beeldenaar een Janushoofd met naar links, en profil, het hoofd van Friedrich-Wilhelm IV van Pruisen en naar rechts dat van koning Leopold I van België.

De andere munt draagt het opschrift: "Vivre et prosperer sous la double protection de la Prusse et de la Belgique". (Leven en voorspoed onder de dubbele bescherming van Pruisen en België.) Natuurlijk zijn beide munten niet in roulatie gekomen, want als wettig betaalmiddel werden ze nooit toegelaten. Beschouwen we de muntslag als een lucratief grapje. Geen grapje was de Eerste Wereldoorlog, toen jongens en mannen uit Neutraal Moresnet, die eerst naast elkaar in de schoolbanken zaten en toen in dezelfde harmonie speelden, plotseling tegen elkaar moesten vechten, omdat de een de Duitse de ander de Belgische nationaliteit had... Het doet denken aan Novecento, de monumentale film van Bernardo Bertolucci, waarin de hoofdrolspelers samen opgroeien en uit elkaar gedreven worden door hun verschillende achtergronden. Gelukkig kwam na de nederlaag van Duitsland een einde aan het condominium; tijdens het Verdrag van Versailles werd op 28 juni 1919 het vermeend neutrale gebied bij België gevoegd.

Arenaatje en Goeroegeld

De eerder genoemde *Grote Frederik* had natuurlijk ook zijn muntmeester opdracht kunnen geven om een paar miljoen vette munten te slaan, maar zo iets werkt inflatie in de hand. Het is veel lucratiever om eigen geld te drukken, b.v. in de Amsterdam-Arena waar de tribunist met het *arenaatje* een colaatje kan kopen. Maar ook Maastricht kan er iets van; de *preuvenelap* tijdens het Preuvenemint op het Vrijthof en tijdens de wijnmanifestatie "Mestreech Sante" kost een vel met *3 körkskes en 4 slukskes* vijf harde euro. Met *körkskes* betaalt men volle flessen en glazen, maar de *slukskes* zijn bedoeld om te proeven. Ook op onze gezellige schuttersfeesten staan consumptiebonnen, meestal zonder naam, garant voor reusachtige pilsfontein.

De nominale koers van die *papiertjes* is bekend, er blijft aardig wat aan de strijkstok hangen, want bonnen die niet *verteerd* worden zijn honderd percent winst.

Ook de Maharishi, denken we aan klooster Sankt Ludwig in Vlodrop, heeft het goed bekeken. Om een gouden munt te slaan is er veel edelmetaal nodig en dat kost geld. Daarom vroeg hij aan De Nederlandse Bank of hij biljetten mocht laten drukken... Sinds oktober 2002 is zijn *raam*, zo heet het biljet, in 130 winkels in 30 plaatsen in omloop. Het gaat om zaken die positief tegenover het gedachtegoed van de Maharishi staan. Het geld wordt uitgegeven door de Fortisbank in Roermond, om een belangrijke klant, de Maharishi, een dienst te bewijzen.

Dit betekent echter niet, dat de bank actief meewerkt aan het streven van de geestelijk leider, om van de *raam* een nieuwe wereldvaluta te maken.

Een dankbaar onderwerp voor de carnavalsoptocht.

Ook De Nederlandse Bank (DNB) waarschuwt voor de gevaren van het *goeroegeld*. De bank is bang voor vervalsingen en er bestaat de kans dat de *raam* ongedekt uitgegeven wordt.

Het geld is vernoemd naar een koning uit India, tijdens wiens regime rijkdom en voorspoed heerste. De Maharishi wil het geld gebruiken om Derde-Wereldlanden aan een sterke, inflatiearme valuta te helpen. Voor verzamelaars en belangstellenden; de *raam* is gedrukt bij de bekende firma Johan Enschedé in biljetten van een, vijf en tien raam. *One Raam* is op dit moment € 10,00 of 10,85 US-dollar waard.

wordt vervolgd

ACTIVITEITENPROGRAMMA

VOOR HET EERSTE HALFJAAR VAN 2004

vrijdag 9 april	<i>Wegkruisenwandeling in Simpelveld.</i> Sectie Wegkruisen.
woensdag 12 mei	<i>De vestingwerken van Maastricht</i> Lezing door dhr. Th. Prevaas als voorbereiding op de excursie.
zaterdag 12 juni	<i>Excursie naar Maastricht</i>
	VAKANTIE

HET RAADSEL VAN DE MISKELK.

door E. (Guus) Herbergs.

Enige tijd geleden kreeg ik een brief uit Brazilië. Hij was geschreven door missionaris pater Joep Wetzels uit Bocholtz, die zich altijd afgevraagd had waarom er op de voet van zijn miskelk de afbeeldingen van St.-Hubertus en St.-Elisabeth staan. Hij had mijn boek "Van Fleckendaal tot Vlengendaal" door zijn familie toegestuurd gekregen en was nu achter het raadsel van de twee heiligen gekomen. Reden voor mij om u het verhaal van de miskelk te vertellen.

Kapelaan Adolf Vaessen (1891 - 1918).

In 1885 huwde Peter Hubert Vaessen met Elisabeth Beckers van hoeve Klein Vlengendaal. Het echtpaar ging op de hoeve wonen en daardoor kwam een einde aan de generaties Beckers die de hoeve sinds eeuwen bewoonden.

De ouders van Peter Hubert, Jean Vaessen en Maria Hamers kwamen pas vier jaar later, in 1895, naar Bocholtz en pachtten de Vlengendaler Hof.

Het echtpaar Vaessen-Beckers kreeg vier kinderen, drie dochters en een zoon: Marieche, Netje, Adolf en Mathilde.

Adolf, die op 16 juli 1891 op Klein Vlenzeniaal geboren werd en zich tot het priesterchap geroepen voelde, volgde de priesteropleidingen in Weert, Roldak en Roermond.

Op 8 maart 1916 werd hij in Roermond door mgr. Laurentius Schrijnen tot priester gewijd.

Een maand later werd zijn zus Maria, die ingetreden was bij de Zusters Onder de Bogen in Maastricht, geprofest waarbij ze de kloosternaam Monulpha kreeg en overgeplaatst werd naar een klooster in Amsterdam.

Pasen, 9 april 1916, was er groot feest in Bocholtz. De neomist Adolf Vaessen droeg zijn eerste H.Mis op in de parochiekerk van St.-Jacobus de Meerdere. De miskelk die hij bij de eucharistieviering gebruikte was hem geschonken door zijn ouders en vervaardigd door een goudsmid in Aken. (Zijn moeder was echter drie jaar eerder al overleden.)

Hij werd bij de eucharistieviering geassisteerd door pastoor F.X. Neujean, kapelaan E. Prickarts en de paters Lazaristen Nickes, Gobbels en Heinrichs uit het Lazaristenklooster in Bocholtz.

In september 1916 werd Adolf benoemd tot vicaris van de parochie St.-Paulus in Vaals.

In zijn studiejaren op Roldak ontdekte Adolf in het Vlengendalerveld resten van een Romeinse villa. In 1911 en 1913 vonden er opgravingen plaats waarbij inderdaad resten van een Romeinse villa gevonden werden.

Een paar honderd meter oostwaarts - in de "Butterweiden" op de grens met Duitsland - werden ook resten van Romeinse bewoning gevonden, maar hier werden pas veel later - in 1992 - opgravingen uitgevoerd.

Tragisch

Het jaar 1918 moet een tragisch jaar geweest zijn voor de weduwnaar Hubert Vaessen, landbouwer en tevens wethouder van Bocholtz.

In 1918 brak de Spaanse griep uit, een zeer besmettelijke ziekte die over heel de wereld meer dan 20 miljoen slachtoffers eiste.

Op 6 november maakte de Spaanse griep een einde aan het jonge priesterleven van Adolf. Hij was pas 27 jaar. Twee dagen later volgde zijn zus Maria (Monulpha) in Amsterdam met negen medezusters. Op 16 november stierf zijn zus Netje, die zijn huishoudster was.

Wat moet die arme weduwnaar Hubert Vaessen doorstaan hebben. In de tijd van twee weken bleef hij alleen over met zijn dochter Mathilda, die tussentijds gehuwd was met Guillaume Hutschemaekers uit Reijmerstok en bij haar vader inwoonde op hoeve Klein Vlengendaal.

De kapelanie in Vaals moest leeggeruimd worden. Alles kwam weer terug, ook de

miskelk van Adolf die goed opgeborgen werd in een of andere kast op de hoeve.

Pater Jozef Wetzels.

“*t Wetzels Jupje*” woonde aan “*d'r Nuijje weg*” (de Julianastraat).

Deze weg werd in de twintiger jaren van de vorige eeuw aangelegd als nieuwe verbindingsweg met Simpelveld. De hiervoor benodigde grond was merendeels aangekocht van de Kruisbroedershof. Het was voor de toentertijd kleine gemeente Bocholtz met 2500 inwoners een behoorlijke investering.

De ouders van Jozef bouwden in 1931 aan deze weg een huis.

Op 1 september 1932 moesten we beginnen op de “*groeëse sjoëël*”, de openbare school “*op-ene Kommerd*” in de Schoolstraat. Het was een zware dag voor Joep maar ook voor de schrijver van dit verhaal. Op die dag nam ook het hoofd der school, meester Hissel, afscheid en werd opgevolgd door meester J. Henssen.

Wij begonnen op de eerste klas met meester Rademakers en eindigden zeven jaar later op de zevende klas bij het hoofd der school, meester Henssen. Om precies te zijn op 1 augustus 1939. We waren blij dat we eindelijk van de rotschool afwaren, tenminste zo dachten wij. Destijds waren de kinderen tot veertien jaar leerplichtig.

Enkelen gingen verder studeren, bijvoorbeeld Mulo of H.B.S. en twee voltooiden zelfs een universitaire studie. Anderen kozen een vak en bezochten de Ambachtsschool. Maar de meesten namen het beroep van hun vader over en werden “*koelpiet*” (mijnwerker).

Maar er waren ook ouders die het maar niets vonden dat hun zoon van veertien al als “*leesjongen*” naar de mijn moest om in een stoffige omgeving aan de lopende band te staan en stenen te rapen uit de kolen die op de band lagen.

Om dat te voorkomen stuurden deze ouders hun zonen naar de boer als “*boeëre kneeët*” (knecht), want ander werk was er praktisch niet en boerderijen waren er toentertijd in Bocholtz nog genoeg.

Later was dit door modernisering van de kolenwasserijen niet meer nodig en werd de O.V.S (Ondergrondse Vakschool) gesticht om de tijd te overbruggen tot ze veertien waren.

Jozef Wetzels koos een heel andere weg. Hij voelde zich geroepen tot het priesterschap meldde zich bij de Paters van de H. Geest in Gemert en ging vervolgens studeren aan het Klein Seminarie in Weert. Daarna in Gennepe en tenslotte aan het Groot Seminarie in Gemert. Hier werd hij bij de Paters van de H. Geest op 20 juni 1952 tot priester gewijd.

Zondag 27 juli 1952 was weer groot feest in Bocholtz. Pater Jozef Wetzels droeg zijn Eerste H. Mis op in zijn vroegere parochiekerk St.-Jacobus de Meerdere. De bewoners van “*d'r Nuijje weg*” (Julianastraat) waren al weken bezig geweest. Het huis van zijn ouders Wetzels-Bruix en de straat waren prachtig versierd. Vanuit zijn ouderlijk huis werd hij op zijn weg naar de parochiekerk begeleid door alle verenigingen van Bocholtz. Twee bruidjes droegen op een kussen de bonnet en de miskelk.

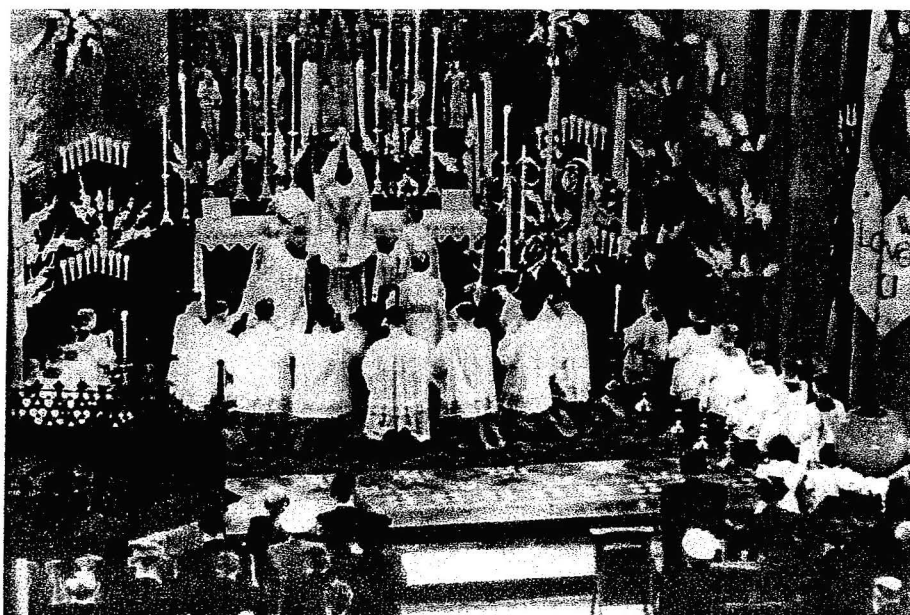
Het was de miskelk van de overleden kapelaan Adolf Vaessen die vanaf 1918 opgeborgen was op de hoeve Klein Vliengendaal. Het echtpaar Hutschemaekers-Vaessen had de kelk aan de neomist geschonken.

.... droegen op een kussen de miskelk.
Kapelaan Bindels kijkt toe.

Pater Jozef Wetzels bij het prachtig versierde ouderlijk huis in de Julianastraat.

*De plechtige Eerste Heilige Mis wordt opgedragen in de parochiekerk van St.-
Jacobus de Meerdere.
Links naast de celebrant pastoor R. Franck.*

Het interieur van de kerk was nog precies hetzelfde als in 1916 bij de eerste mis van Adolf Vaessen, alleen was er nu een andere pastoor: R. Franck. De kerk was stampvol.

Pater Wetzels was de laatste neomist die in de oude - in 1873 door de architect Cuy-pers gebouwde - kerk zijn eerste mis opdroeg.

Verbouwing

Omdat de kerk te klein geworden was begon pastoor Franck een maand later, in augustus 1952, met de afbraak van het koor om er een grote aanbouw te realiseren.

Op 31 mei 1953 was het eindelijk zover dat de verbouwde kerk ingezegend kon worden. Ze had een ware metamorfose ondergaan. Ze was van binnen helemaal wit geschilderd, de beschilderingen aan het plafond en de zijmuren waren verdwenen. Het het hoofdaltaar, de zijaltaren en de preekstoel met zijn mooie houtsnijwerk waren weg. Ook de oude biechtstoelen die nog in de eerste kerk gestaan hadden, de een gemaakt door een broeder van de Kruisheren van Aken en de ander door P. Vincken uit de Broek waren weg. Het waren de eerste biechtstoelen in de kerk van Bocholtz. In 1803 werd Bocholtz een zelfstandige parochie en mocht er in de kerk gebiecht worden. Voor die tijd was men gedwongen naar Simpelveld te gaan om te biechten.

De kroonluchters met de kaarsen, de heiligenbeelden, het mooie kruis met de vier Evangelisten, de prachtig bewerkte communiebanken, alles was verdwenen. De veertien geschilderde kruiswegstaties waren vervangen door moderne beeldhouwde staties. Kortom, het leek wel een beeldenstorm, alleen nu niet door de protestanten. Het interieur van de kerk was totaal gemoderniseerd.

Er barstte een storm van kritiek los, maar er veranderde niets en nog steeds vragen de oudste parochianen zich af waar dat allemaal gebleven is maar niemand weet het antwoord.

Toch had pastoor Franck een zeer vooruitziende blik.

Vernieuwingen.

Pastoor Franck schafte de pachtbanken af en verving de pacht door plaatsgeld (10 ct.). De scheiding vrouwen aan de linkerkant en mannen aan de rechterkant van de kerk verdween, van nu af aan konden gezinnen samen in dezelfde bank de Eucharistie vieren. De schoolkinderen, die voorheen de mis geknieldop de vloer op de blote knieën de Mis moesten bijwonen - de meisjes voor het Maria- en de jongens voor het St.-Jozefaltaar - mochten ook gebruik maken van de kerkbanken. Dat was een enorme verbetering, want al die tijd rechtopzitten viel niet mee, want doorzakken op de voeten was verboden.

Bij begrafenissen stond nu de lijkst in de kerk, iets wat voorheen niet gebruikelijk was.

Toen het Carnavalvieren in Bocholtz opkwam verlegde hij het Veertigungebed dat normaal op Carnaval gehouden werd naar het weekend erna.

De vooruiziende blik van de pastoor bleek veel later toen een Conciliebesluit besliste dat de celebrant, die eerst met de rug naar de kerk stond, nu met het gezicht naar de kerk gekeerd de Mis moest opdragen: hij hoefde alleen maar aan de andere kant van het altaar te gaan staan.

Pastoor Franck gaf ook toestemming een gemengd kerkkoor op te richten. Waarschijnlijk was Bocholtz de eerste parochie met een gemengd koor in het bisdom Roermond.

Het basisonderwijs werd gemoderniseerd; de jongensschool werd een bijzondere school en kreeg de naam Aloysiuschool.

Het kerkhof, dat eigenlijk een puinhoop was, werd geheel gerenoveerd. Het kerkhofkruis dat midden op het voetpad stond werd verplaatst en er werd een absouteplaats ingericht, waardoor er niet meer bij het graf afscheid genomen hoefde te worden. Er kwam een priestermonument waar alle priesters begraven werden.

In het begin kreeg hij veel kritiek te verwerken, maar toen het kerkhof klaar was sloeg de kritiek om in lof.

In 1962 bouwde de pastoor een nieuwe jongensschool aan het Groene Boord omdat de vervanging van de oude school uit 1881

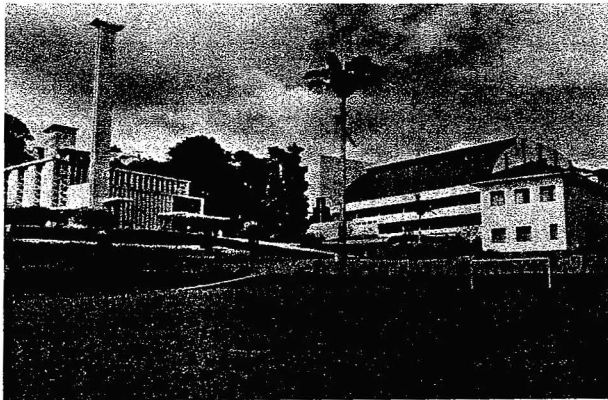

De neomist na de Eucharistieviering in de hoofdingang van de kerk geflankeerd door zijn ouders. Links naast zijn moeder zijn zus Elly.

Pater Jozef Wetzels geeft zijn zegen aan de aanwezigen.

*Pater Wetzels op de ezel in het
Braziliaanse oerwoud op weg naar zijn
missiepost.*

*Het klooster- en scholencomplex in Itauana.
Het kleine witte gebouw rechts is de eerste
school, die uitgroeide tot het hele complex.
Links het klooster met de klokkentoren.*

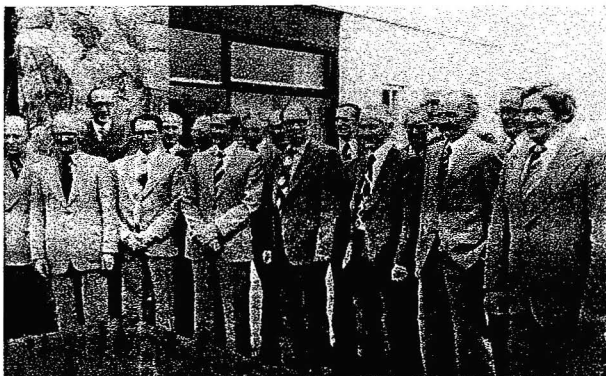
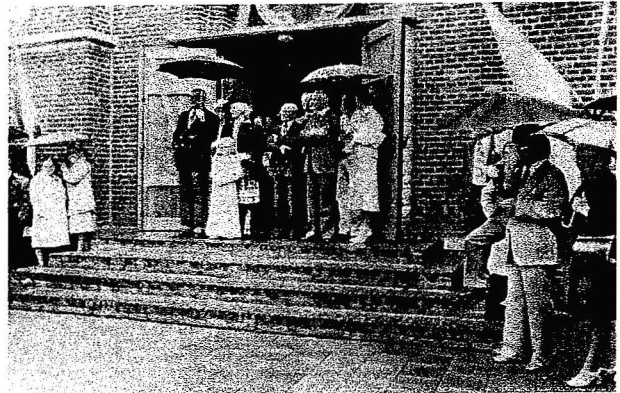
*Pater Wetzels met enkele leerlingen
voor zijn school*

Zijn 25-jarig priesterjubiläum werd gevierd met een Plechtige Hoogmis in de kerk waar hij ook zijn eerste Mis had opgedragen. Hij werd daarbij geassisteerd door pastoor Th. Delissen

Na de mis volgde een aubade door alle verenigingen van Bocholtz. In de hoofdingang v.l.n.r. pastoor Delissen, moeder Wetzels met kleindochter, vader Wetzels, de jubilaris, en het echtpaar Coumans-Wetzels.

De jubliaris temidden van de ex-klasgenoten van de lagere school.

De kelk van Adolph Vaessen, die na zijn dood geschonken werd aan pater Joep Wetzels.

7-15

Kelk
 geschonken door
 Adolph Vaessen
 door de familie
 bij zijn 1ste fleestdage H. Vaes
 9 april 1916
 door zijn familie
 1918, maar
 deze kelk was mij
 geschonken 9
 27 juli 1918
 bij mijn eerste 10
 in Borchelt
 Joep Wetzels H. Vaessen

Dit schreef Pater Wetzels op de achterkant van de foto links.

De voet van de kelk. Vooraan in het midden een kruis, links en rechts ervan patroonheiligen van de ouders van Adolph Vaessen en aan de achterkant de patroonheiligen van zijn drie zussen.

noodzakelijk geworden was. Dat heeft hem veel doorzettingsvermogen gekost want bepaalde overheden wilden niet erg meewerken. Hij heeft de nieuwe school niet meer mogen inzegenen, want kort voor de geplande datum overleed hij op zondag 13 januari 1963 aan een hartinfarct in het toenmalige St.-Jozefziekenhuis in Heerlen.

Al met al had hij in Bocholtz toch wel een "*Pastoor Franckstraat*" verdiend maar die is er nooit gekomen....

Het tij is gekeerd: de kroonluchters zijn geëlectrificeerd - weer terug, het kruis hangt weer boven het priesterkoor, de heiligenbeelden staan weer in de kerk en het kerkbestuur is blij dat de plafond- en wandschilderingen nog achter een verflaag zitten want het zou een kostbare grap geweest zijn om ze te restaureren. Maar laten we na deze afdwaling weer terugkeren naar ons verhaal.

Missionaris.

Pater Jozef Wetzels kreeg van zijn overste opdracht zich voor te bereiden om te vertrekken naar de missie in Brazilië. Op 16 oktober 1953 was de dag aangebroken om afscheid te nemen van familie, vrienden en bekenden en per schip te vetrekken voor een reis van zes weken naar de Braziliaanse rimboe. Drie jaar werkte hij daar in verschillende parochies in het regenwoud.

Zijn kloosterorde had de ervaring dat het geven van onderwijs de beste methode was om de bevolking uit de armoede te halen en dus werd pater Joep aangewezen om een schoolgebouwtje te bouwen in Itauana.

De school werd steeds groter en groeide uit tot het "*Collegio Santana*" met Joep als directeur en het dorpje werd een stad.

Ook toen hij later tot Generaal Overste werd benoemd kon hij niet zonder zijn school, en als hij bij zijn ouders aan de "*Neuwe weg*" op vavantie was had hij als Generaal Overste heel wat af te reizen om besprekingen te voeren in allerlei kloosters.

In de zomer van 1977 is pater Joep Wetzels weer op vakantie in zijn geboortedorp maar nu met een speciale bedoeling: hij is 25

jaar priester en dat wil hij vieren samen met zijn vroegere medeparochianen.

Ook nu weer werd hij door alle verenigingen aan zijn ouderlijk huis in de Julianastraat afgehaald om in een feestelijke optocht naar de parochiekerk te trekken voor een plechtige Eucharistieviering met assistentie van pastoor Th. Delissen.

Hierna werd hem in de pastorie een receptie aangeboden. Later hebben wij als oudklasgenoten van de "*jongenssjoel*" samen met hem zijn jubileum gevierd in de "*wieëtsjaf van d'r Stasse Puil*" op Baneheide.

Raadsel

In 2000 kwam hij in door zijn familie in het bezit van mijn boek "*Van Fleckendaal tot Vlengendaal*" dat in dat jaar door de Heemkundevereniging uitgegeven werd.

Jarenlang had hij zich afgevraagd waarom op de voet van zijn miskelk afbeeldingen van St.-Hubertus en St.-Elisabeth staan.

Het bleken de patroonheiligen van de ouders van kapelaan Adolf Vaessen te zijn, die hem de kelk geschonken hadden. Verder staat op de voet een kruis en de patroonheiligen van de drie zussen van Adolf Vaessen afgebeeld.

Hij schreef mij een brief om te vertellen dat zijn raadsel nu door mijn boek opgelost was en stuurde mij enkele foto's van de kelk die zijn zuster en haar man enkele jaren geleden hebben laten restaureren bij een goudsmid in Brazilië.

Dit was het verhaal van de miskelk van kapelaan A. Vaessen uit Vlengendaal, de ontdekker van de Romeinse villa. Hoe de kelk in Brazilië terechtgekomen is en daar ook zal blijven. Want Generaal Overste pater Jozef Wetzels zal daar blijven en wil ook daar begraven worden, zo heeft hij mij geschreven.

En daar mag je wel eens over nadenken als je ruim 77 bent.....

Met dank aan mevr. Elly Wetzels-Coumans voor het ter beschikking stellen van het fotomateriaal.

DUMONT

bijna 220 jaar een bekende familie in Bocholtz,
maar ook in St.-Geertruid, Mheer, Breust en Vaals.

SLOT

De nakomelingen van Pirotte Dumont

van Bolland en Oud - Valkenburg naar Bocholtz.

tekst: Dumont André achterachter.....kleinzoon van Pirotte Dumont in de 10e generatie

Generatie 10

104. **Joseph Dumont** * 10/02/1950, Bocholtz, X 06/12/1974, Bocholtz, **Josephina Theodora Maria Godschalk** * 10/07/1953, Bocholtz, (Dochter van **Dominicus Godschalk** en **Anneke Stommen**)
Uit dit huwelijk :
I **Cindy Josefina Hendricus Dumont** ,
II **Desiree Francisca Dominique Dumont**
III **Caroline Hubertina Leonardus Dumont**
105. **Jan Willem Dumont** * 18/03/1925, Bocholtz, † 02/12/2001, Roermond, Jan, Bankwerker, X **Wilhelmina Josephina Mertens** * 19/01/1929, Kerkrade, † 09/07/1986, Kerkrade, Wilma,
Uit dit huwelijk :
172. I **Jozef Hendrik Elizabeth Dumont**
173. II **Barbara Gertruda Dumont**
106. **Josephine Dumont** * 07/01/1927, Bocholtz, † 13/06/1983, Bocholtz, Finy, X 30/09/1948, Bocholtz, **Jan Willem Dumont** * 24/01/1919, Bocholtz, † 10/12/1996, Bocholtz, Wiel, (Zoon van **Willem Dumont** en **Maria Baumgarten**)
Uit dit huwelijk :
174. I **Barbara Wilhelmina Josefina Dumont** * 18/03/1950, Bocholtz,;
175. II **Maria José Dumont** * 22/08/1953, Bocholtz,
176. III **Lambert Leonardus Dumont** * 12/12/1956, Bocholtz,
177. IV **Johannes Hubertus Dumont** * 06/02/1960, Heerlen,
107. **Franciscus Hubertus Dumont** * 08/07/1942, Bocholtz X **José Marie Lassauw** * 26/11/1939, Vaals,
Uit dit huwelijk :
178. I **Raymond Marie Willen Dumont**
II **Monique Gerda Antoinette. Dumont**
108. **Josephine Dumont** * 21/01/1936, Bocholtz,; Finy, X 25/04/1957, Bocholtz,; **Alphons Vliegen** * 23/03/1931, Simpelveld, † 07/09/1979, Simpelveld,) X **B.H.M. Kockelkoren** * 21/03/1946, Simpelveld
Uit dit huwelijk :
I **Yvonne Clara Simone Vliegen**
II **Patrick Bernard Gerard Hilmar Vliegen**
109. **Maria Josefina Dumont** * 26/12/1947, Heerlen, † 16/06/1980, Brunssum, ‡ 21/06/1980, Abdissenbosch, José, Telefoniste X 29/08/1970, lauradorp, **Leonard Willem Pauli** * 28/06/1947, Nieuwenhagen, Leo, zelfstandige, (Zoon van **Frans Leonard Pauli** en **Bernadine Loise Pauli**)
Uit dit huwelijk :
I **Danielle Barbara Fransisca Pauli**

110. **Barbara Martina Dumont** * 13/10/1949, Heerlen, Bep, Bedrijfsleidster, X **Petrus Maria Theodorus Vries de** * 28/04/1947, Kerkrade
 Uit dit huwelijk :
 I **Martius Albertus Theodorus Vries de**
111. **Hubertus Dumont** * 15/06/1933, Bocholtz, Huub, Machinebankwerker, X 09/01/1958, Bocholtz, **Odilia Peters** * 03/03/1937, Simpelveld, (Dochter van **Pieter Peters** en **Maria Hubertina Steinschuld**)
 Uit dit huwelijk :
 I **Andreas Hubertus Dumont**, X **Josephina Jacoba Petronella Hauser**
 II **Peter Wilhelm Dumont** †
112. **Joseph Stephan Andreas Dumont** * 07/01/1939, Bocholtz, X 07/12/1961, Bocholtz, **Maria Josefina Barbara. Robben** * 09/09/1939, Bocholtz, Ria,
 Uit dit huwelijk :
 I **Gerardus Joseph Dumont**
 II **Andreas Maria Dumont**
 179. III **Hubertus Johannes Dumont**
113. **Hendrik Dumont** * 21/10/1944, Bocholtz, X 03/11/1967, Fort Mc Murray Canada, **Maria Harzon** * 14/10/1943, Wantdorf (DL), Vertrokken naar Canada
 Uit dit huwelijk :
 I **Patric Andreas Hubertus Dumont**
114. **Willem Hubertus Dumont** * 26/01/1946, Bocholtz, X 30/12/1971, Wittem, **Louise Maria Agnes Peerboom** * 27/06/1948, Heerlen, (Dochter van **Mathias Franciscus Antonius Peerboom** en **Paula Katarina Henschka**)
 Uit dit huwelijk :
 I **René Hubert Paul Dumont**
 II **Cindy Maria Fransisca Dumont**, geemigreerd naar Nw Zeeland in 1983
 III **Andrew Hendrik Mark Dumont**
115. **Catharina Johanna Maria Dumont** * 10/05/1947, Bocholtz, X 12/12/1968, Bocholtz, **Joseph Philipes Jacobes Nix** * 26/06/1946, Simpelveld, Jo, Rijksambtenaar, (Zoon van **Johannes Hubertus Nix** en **Maria Magdalena Johanna Crutz**)
 Uit dit huwelijk :
 180. I **Johnie Johannes Hubertus Nix**
 II **Marco Leonardus Nix**
116. **Leonardus Wilhelmus Andreas Dumont** * 01/05/1954, Heerlen, Leo, X 02/09/1977, Bocholtz, **Berthilde Antonia Wilhelmina Putters** * 12/05/1953, Heerlen, (Dochter van **Gerardus Arnoldus Putters** en **Erika Lieselotte; Kessebohm**)
 Uit dit huwelijk :
 I **Davy Clara Theodorus Dumont**
 II **Nancy Maria Johannes Dumont**
117. **Anna Maria Gerardina Hubertina Dumont** * 08/08/1934, Simpelveld, Enny, X 06/12/1956, Voerendaal, **Nicolaas Willem Op den Camp** * 14/11/1928, Stein, Zoon van **Josephus Hubertus Christiaan Op den Camp** en **Catharina Antoinetta Kerkhoffs**)
 Uit dit huwelijk :
 I **Maria Hubertina Antoinetta Henrica Op den Camp** X **Marie Jozef Guillaume Daniels**
 II **Henricus Antonius Hubertus Carolus Maria Op den Camp**
118. **Antonius Gerardus Cornelius Dumont** * 16/09/1936, Simpelveld, Toon, X 01/12/1959, Voerendaal, **Hubertina M.G. Speetjens** * 30/05/1928, X 15/12/1978, Rijssen, **Janna Rutterkamp** * 26/02/1950, Rijssen, Janny, (Dochter van **Gerrit Jan Rutterkamp** en **Wilhelmina Bergen ten**)
 Uit dit huwelijk :
 I **Henri Dumont**
 181. II **Frank Dumont**

- III **Marchien Dumont**
- IV **Anne Dumont**

119. **Hubertina Leonarda Gerardina Dumont** * 13/10/1937, Simpelveld, X 19/07/1962, Voerendaal, **Eugine Franciscus Hubertus Eyssen** * 30/01/1936, Heerlen, Eugene, Leraar, (Zoon van **Jules Lodewijk Eijssen** en **Pauline Janssen**)
Uit dit huwelijk :
 I **Eveline Pauline Hendrika Eijssen**
 II **Paul Hubertus Maria Eijssen**
120. **Rozalia Johanna Gerda Dumont** * 07/11/1939, Simpelveld, Lieke, X 29/04/1964, Voerendaal, **Pieter Maria Gerardus Wolfs** * 10/01/1936, Eijssen, Piere, Leraar, (Zoon van **Louis Petrus Hubertus Ludovicus Wolfs** en **Anna Maria Huls**)
Uit dit huwelijk :
 I **Maria Ludovicus Wolfs**
 II **Anna Henrica Wolfs**
 III **Ineke Wolfs**
121. **Gertruda Henrica Gerarda Dumont** * 28/07/1941, Simpelveld, Trautje, X 20/05/1965, Voerendaal, **Johannes Jacobus. Montforts** * 05/01/1940, Susteren, Johan, Accountant, (Zoon van **Jacobus Hubertus Montforts** en **Maria Amelberga Peeters**)
Uit dit huwelijk :
 I **Ralph Jacobus Maria Petrus Montforts**
 II **Mark Henricus Maria Marcelinus Montforts**
122. **Andreas Gerardus Dumont** * 23/10/1942, Simpelveld, X **Elisabeth Petronella Maria Lieshout van** * 17/02/1940, Rotterdam, Elly, Maatschappelijkwerker, (Dochter van **Gerardus Petrus Lieshout van** en **JohannaSofia Maria Vielvoye**)
Uit dit huwelijk :
 182. I II **Kwon Dumont**
 II **Yong Soon Dumont**
123. **Louisa Josephina Gerarda Dumont** * 19/12/1944, Simpelveld, Wies, zonder, X, **Henricus Hubertus Simon Habets** * 18/10/1930, Maastricht, Harrie, Leraar, (Zoon van **Jacobus Ludovicus Habets** en **Maria Lucia Elisabeth Claessens**)
Uit dit huwelijk :
 I **Catharina Louise Henrica Habets**
 II **Martinus Wilhelmus Gertrudis Habets**
124. **Christina Maria Johanna Gerarda Dumont** X 30/06/1972, Voerendaal, **Leonardus Wilhelmus Henricus. Lenders** (Zoon van **Matheus Alponsus Albertus Lenders** en **Maria Helena Johanna Kwaspen**)
Uit dit huwelijk :
 I **Maarten Lenders**
 II **Joost Lenders**
 III **Marieke Lenders**
125. **Barbara Maria Johanna Dumont** * 03/04/1936, Kerkrade, Bertie, X Kerkrade, **Johan Hubert Zinken** * 19/01/1930, Heerlen, Hub, Referendaris Rijksbelastingen, (Zoon van **Egedius Hubert Mathijs Zinken** en **Anna Maria Josephina Smeets**)
Uit dit huwelijk :
 I **Mathijs Maria Hubert Zinken**
 II **Jean Willem Joseph Zinken**
 III **Hubert Joseph Johan Zinken**
 IV **Paul Casper Zinken**
 V **Maria Anna Zinken**
126. **Casper Josef Maria Hubert Dumont** * 02/08/1941, Heerlen, Kep, werktuigbouwkundige, X 30/12/1963, Kerkrade, **Hubertina Leonie Irene Lamberta Crombach** * 22/03/1942, Kerkrade, Tiny, (Dochter van **Conraad Joseph Crombach** en **Gertrud Philomena Maria Elisabeth Saligers**)

Uit dit huwelijk :

- 183. I **Sylvia Maria Dumont,**
- 184. II **Sonja Barbara Dumont**

127. **Willem Hubertus Dumont** * 15/06/1942, Heerlen, X 06/10/1967, Maassluis, **Geertje Anna Hanemaaijer** * 20/10/1946, Maassluis, (Dochter van **Leendert Hendrik Hanemaaijer** en **Anna Catherine Gerstel**)

Uit dit huwelijk :

- I **Arnoud Dumont**
- II **Vincent Dumont**

128. **Henri Joseph Maria Dumont** * 24/12/1943, Bocholtz, X 30/12/1966, Rotterdam, **Johanna Koogje** * 24/12/1944, Amersfoort, (Dochter van **Gerrit Koogje** en **Huiberdina Danklof**)

Uit dit huwelijk :

- 185. I **Robert Hubertus Dumont**
- II **Marcel Alfred Dumont**
- III **Carla Marianne Dumont**

129. **Andreas Dumont** * 11/01/1945, Bocholtz, X 17/03/1967, Vlaardingen, **Willy Noteboom** * 18/03/1948, Rotterdam, (Dochter van **Murk Karl Noteboom** en **Anna Adriana Verheyen**)

Uit dit huwelijk :

- I **Marco Andreas Dumont** X **Cornelia Wilhelmina Hoogstraten** (Dochter van **Cornelis Leo Joannes Hoogstraten** en **Hendrica Camp van der**)
- 186. II **Ester Willy Dumont**

130. **Guillaumes Hendrik Dumont** * 20/09/1946, Bocholtz, X 17/05/1968, Vlaardingen, **Hillegonda Maria Ruyter de** * 27/04/1947, Vlaardingen, (Dochter van **Bartholomeus Ruijter de** en **Hillegonda Maria Westdijk**)

Uit dit huwelijk :

- I **Willem Hubertus Dumont** X **Joline Heijman**, (Dochter van **Johannus Willem Hendrik Heijman** en **Johanna Wilhelmina Damen**)
- II **Hillegonda Maria Dumont**
- III **Bartholomeus Dumont** X **Sylvia Josephina Elisabeth Heijman** (Dochter van **Martinus Willibrordus Ignatius Heijmans** en **Maria Antonia Antoinetta Heijmans**)

131. **Barbara Maria Philomina Hubertina Dumont** * 30/12/1947, Bocholtz, X 1968, Dongen, **Adrianus Walteris Antonis Marie Oerlemans** * 16/05/1946, Dongen, † 1997, Dongen, (Zoon van **Johannes Cornelis Oerlemans** en **Adriana Erp van**), X **Kees A. Dongen van**,

Uit dit huwelijk :

- I **Jurgen Oerlemans**
- II **Laura Oerlemans**

132. **Barbara Maria Jozefa Dumont** * 17/11/1947, Heerlen, X 24/09/1971, Bocholtz, **Johannes Wilhelmus Laurentius Geelen** * 11/11/1941, Bemelen, (Zoon van **Martinus Geelen** en **Maria Schreurs**)

Uit dit huwelijk :

- I **Jolanda Hubertine Martina Geelen**
- II **Yvo Jozef Maria Geelen**

133. **Hubertus Maria Alphons Dumont** * 16/12/1949, Heerlen, X 07/02/1974, Wittem, **Maria Louise Francisca Josepha Slenter** * 22/04/1950, Mechelen, (Dochter van **Peter Josef Slenter** en **Maria Josepha Philomena Schuurmans**)

Uit dit huwelijk :

- I **Egon Lambert Dumont**
- II **Robert Josef Dumont**

134. **Lambertus Maria Alphons Dumont** * 07/03/1952, Heerlen, X 24/10/1974, Heerlen, **Anne Marie Therese Simons** * 02/10/1950, Heerlen,
 Uit dit huwelijk :
 I **Elisabeth Hubertina Dumont**
 II **Lambert Hubert Dumont**
136. **Hubertus Henricus Dumont** * 17/01/1944, Bocholtz, X 21/06/1968, Bocholtz,; **Johanna Adriana Hoof van** * 10/06/1945, Eindhoven, (Dochter van **Petrus Josephus Hoof van** en **Adriana Jacoba Voeten**)
 Uit dit huwelijk :
 I **Marcel Petrus Henricus Dumont**
137. **Barbara Hubertina Dumont** * 04/08/1946, Bocholtz; X 23/10/1970, Eindhoven, **Michael John Dawson** * 07/11/1946, Londen, (Zoon van **Thomas Charles Dawson** en **Kathleen May Dawson**)
 Uit dit huwelijk :
 I **Nicolette Alice Dawson** X 01/09/2000, London, **Christian Jaeger**
 II **Michelle Jane Dawson**
138. **Hubertina Elisabeth Dumont** * 07/06/1947, Heerlen, X **Jan Arts**
 Uit dit huwelijk :
 I **Susanne Arts** X **Philippe Kort de**
 II **Wouter Arts**
139. **Gertruda Maria Dumont** * 23/05/1948, Heerlen, X **Kees Molengraaf**
 Uit dit huwelijk :
 I **Ron Molengraaf.**
140. **Barbara Philomina Dumont*** 16/03/1948, Bocholtz, X 11/12/1969, Bocholtz,; **Joseph Reiner Hubertus Havenith** *02/05/1947, Bocholtz, (Zoon van **Gerard Joseph Havenith** en **Mathilda Elisabeth Heltzel**)
 Uit dit huwelijk :
 I **Natascha Philomina Havenith**
 II **Rob Ella Peter Havenith**
141. **Theresia Barbara Andrea Dumont** * 03/02/1952, Bocholtz, X 07/10/1971, Bocholtz, **Hendrikes Johannes Matheus Jongen** * 11/10/1951, Merkelbeek,
 Uit dit huwelijk :
 I **Marcel Jozef Jacoba Jongen**
 II **Guido Jongen**
142. **Maria Hendrica Dumont** * 27/12/1955, Heerlen, X 17/02/1980, Bocholtz, **Heinz Ernst Wilfried Bernard** * 10/04/1955, Dûren (DI), (Zoon van **Rudi Bernard** en **Mechtildis Peiffer**)
 Uit dit huwelijk :
 I **Mark Bernard**
147. **Brigitte Dumont** * 14/03/1962, Bocholtz, X **R. Vervoort**
 Uit dit huwelijk :
 I **Minon Vervoort**
 II **Babs Vervoort**
152. **Willem Hubertus Maria Dumont** * 18/03/1952, Bocholtz, X 04/03/1976, Heerlen, **Maria Barbara Elisabeth Rhoen** * 05/03/1953, Heerlen, (Dochter van **Dominicus Hubertus Rhoen** en **Maria Elisabeth Houben**)
 Uit dit huwelijk :
 I **René Willem Johannes Mathias Dumont**

153. **Mathias Hubert Maria Dumont** * 14/11/1955, Bocholtz, X **12/07/1979**, Heerlen, **Maria Theresia Theodora Habets** * 10/10/1957, Heerlen, (Dochter van **Jan Chrysostimus Habets** en **Maria Theresia Theodora Bouwmans**)
 Uit dit huwelijk :
 I **Laura Marina Huberdina Dumont**
 II **Michiel Mathias Christoph William Dumont**
 III **Lieke Esther Sara Amanda Maria Dumont**
154. **Hubertina Wilhelmina Maria Dumont** * 17/02/1958, Bocholtz, X **30/05/1985**, Bocholtz, **Liciano Fasotti** * 19/06/1952, Genk (B),)
 Uit dit huwelijk :
 I **Luca Fasotti**
 II **Chiara Fasotti**
157. **Wim Dumont** * 31/03/1955,
 Uit dit huwelijk :
 I **Manon Dumont** * 21/12/1988,
158. **Marianne Dumont** * 02/07/1956, X **Wim Rutten** * 29/09/1952,
 Uit dit huwelijk :
 I **Diseree Dumont**
 II **Armand Dumont**
159. **Hubertina Magaretha Dumont** * 14/03/1954, Bocholtz, X **20/01/1976**, Heinsberg, **Hans-Wilhelm Windeln-Hilkens** * 06/08/1946, Rheidt (DI),)
 Uit dit huwelijk :
 I **Mike Windeln-Hilkens**
 II **Bianca Windeln-Hilkens**
160. **Maria Jan Willem Dumont** * 08/11/1955, Bocholtz, X **05/09/1974**, Bocholtz, **Nicolaas Josef Anna Volders** * 11/06/1954, Bocholtz, (Zoon van **Johannes Mathias Volders** en **Maria Magdalena Sauren**)
 Uit dit huwelijk :
 I **Melani Dumont**
 II **Kevin Dumont**
161. **Carine Jan Willem Dumont** * 21/09/1963, Bocholtz, X **Frank Meesen**
 Uit dit huwelijk :
 I **Jenny Meesen**
 II **Kim Meesen**
162. **Wilma Leonardus Dumont** * 23/08/1966, Bocholtz X **Wim Stuurman**
 Uit dit huwelijk :
 I **NN (1) Stuurman**
 II **NN(2) Stuurman**
 III **NN(3) Stuurman**
163. **Katharina Wilhelmina Magdalena Dumont** * 14/06/1958, Bocholtz, X **22/10/1980**, Kerkrade, **Mathias Anna Maria Peter Paffen** * 04/09/1956, Kerkrade, (Zoon van **Pieter Jozef Paffen** en **Maria Catharina Josephina Hodiumus**)
 Uit dit huwelijk :
 I **Jessica Sibylla Jozef Paffen**
 II **Lianne Hubertina Elisabeth Paffen**
164. **Sophia Jacoba Sijbilla Dumont** * 10/06/1965, Heerlen, X **31/03/1995**, Rheden, **Ronald Maria Josephina Wilhelmus Keulers** * 02/02/1964, Heerlen, (Zoon van **Johannes Gerardus Hendrikus Keulers** en **Bertha Anthonius Maria Meex**)
 Uit dit huwelijk :
 I **Tom Frederick Esther Keulers**
 II **Carmen Katherina Rudia Keulers**

165. **Frederik Anna Jozef Dumont** * 31/08/1967, Heerlen, X **12/06/1999, Waalre, Catharina Regina Catharina Bussel van** * 06/07/1970, Asten,
Uit dit huwelijk :
 I **Luc Hubertus Johannes Dumont**
166. **John Dumont** * 28/02/1964, St Oediliënberg, X **Yvonne Cecile Maria Kronenberg** * 11/04/1965, Panningen,
Uit dit huwelijk :
 I **Wilhelmus Nicolaas Maria Dumont**
 II **Thomas Gerarda Maria Dumont**
167. **Renate Dumont** * 28/08/1968, St Oediliënberg, X **James Nathalia** * 28/12/1963, Haelen, James,
Uit dit huwelijk :
 I **Jesse Nathalia**

Generatie 11

172. **Jozef Hendrik Elizabeth Dumont** * 06/02/1950, Kerkrade, X **10/12/1976, Kerkrade, Rosa Josephina Carolina Bremen** * 29/09/1957, Kerkrade, (Dochter van **Franz Bremen** en **Theresia Maria Josephina Dome**)
Uit dit huwelijk :
 I **Janine Dumont**
173. **Barbara Gertruda Dumont** * 04/02/1956, Kerkrade, X **06/10/1989, Vlodorp, Johanne Henricus Marie Hutjens** * 19/05/1954, Blerick (Zoon van **Pierre Hutjens** en **Nel Hovens**)
Uit dit huwelijk :
 I **Rody Hutjens,**
 II **Jordi Hutjens**
174. **Barbara Wilhelmina Josefina Dumont** * 18/03/1950, Bocholtz X **Gerd Simons** * 29/06/1949, Langerwehe (DI),
Uit dit huwelijk :
 I **Susan Dumont**
 II **Marc Dumont**
175. **Maria José Dumont** * 22/08/1953, Bocholtz, X **19/08/1971, Bocholtz, Raimond Peter America** * 01/07/1949, Schaesberg, (Zoon van **Thomas Hendrik America** en **Catharina Maria Hubertina Spanjer**)
Uit dit huwelijk :
 I **Daniel Catharina Willem America** † 08/09/1999, Heerlen,,
 II **Melanie Jozefine Maria America**
176. **Lambert Leonardus Dumont*** 12/12/1956, Bocholtz, X **Thea Lambertz** * 21/06/1959,
Uit dit huwelijk :
 I **Dave Dumont**
 II **Domenique Dumont**
177. **Johannes Hubertus Dumont** * 06/02/1960, Heerlen, X **Carin Simons** * 02/03/1963
Uit dit huwelijk :
 I **Jil Dumont**
 II **Nada Dumont**
178. **Raymond Marie Willen Dumont** * 19/11/1964, Heerlen, Raymond, X **Brigitte Lynen** * 04/10/1964, Kerkrade
Uit dit huwelijk :
 I **Daphne Dumont**

179. **Hubertus Johannes Dumont** * 20/10/1967, Bocholtz, X 23/06/1995, Drunen, **Anita Logten van** * 07/12/1969, Drunen,
Uit dit huwelijk :
 I **Wouter Dumont,**
 II **Manon Dumont**
181. **Frank Dumont** * 30/04/1963, X **Annemarie Finkers** * 25/07/1964,
Uit dit huwelijk :
 I **Youp Dumont**
 II **Stan Dumont**
182. **Il Kwon Dumont** * 29/01/1971, Seoul, X **Jolanda Zeeland**
Uit dit huwelijk :
 I **Mejin Dumont**
183. **Sylvia Maria Dumont** * 25/11/1964, Schaesberg, X 01/05/1998, Zaltbommel, **Sil Doornmalen**
Uit dit huwelijk :
 I **Casper Aloysius Silvester Doornmalen**
184. **Sonja Barbara Dumont** * 17/01/1967, Kerkrade, X 04/09/1992, Tilburg, **Roger Snoeren** * 16/01/1967, Tilburg,
Uit dit huwelijk :
 I **Lisa Milou Snoeren**
185. **Robert Hubertus Dumont** * 22/07/1968, Rotterdam, X **Lillian Bellis** * 11/09/1968, Alkmaar, (Dochter van **Gerard Bellis** en **Hendrina Albertina Maria Jeurissen**)
Uit dit huwelijk :
 I **Nikki Dumont**
 II **Romee Dumont**
 III **Lauri Dumont**
 IV **Thom Dumont**
 V **Celine Charlotte Dumont**
186. **Ester Willy Dumont** * 21/05/1974, Oss, X 26/05/2000, Waalwijk, **Michel Faro** * 1972, 's Gravenmoer, (Zoon van **Johannes Faro** en **Maria Alida Cornelia Heemels**)
Uit dit huwelijk :
 I **Nora Michelle Faro**

DE SARCOFAAG VAN BOCHOLTZ

door *Pascalie Hamers-Muijers*.

In oktober 2003 is een melding uitgegaan naar de Rijksdienst Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB) in Amersfoort dat een sarcofaag is aangeploegd.

Op 10 november wordt begonnen met de opgraving. Er is weinig ruchtbaarheid aan gegeven om de vindplaats te beschermen.

Tijdens de opgraving, waarvoor maar 2½ dag ingepland is, blijken de grafgraven naast de kist te liggen en zijn er twee weken voor nodig om alles netjes uit de grond te krijgen.

Er werd gekozen voor de kwadrantenmethode om zo nog enig houvast te hebben aan de gegevens van de grondlagen.

Doordat veel vondsten dicht bij elkaar lagen of niet meer zo sterk waren is gekozen om het gehele blok waar de vondst of vondsten zich in bevonden samen met de leem naar Amersfoort te transporteren waar het dan op het gemak en met alle technische snufjes van deze tijd bekeken kon worden. (Voorbeelden: het zwaard of speer, blok glaswerk, bijoutheriekistje.)

Gelukkig zijn er tijdens de opgraving al veel mooie stukken naar boven gekomen en was er veel activiteit te zien. Natuurlijk bleef de opmerkelijke vondst niet onopgemerkt; de media en geïnteresseerden wisten de weg naar de sarcofaag te vinden. De sarcofaagbewakers zorgden ervoor dat ook 's nachts niets kon gebeuren. Onze heemkunde-archeologe Ine Scholl heeft veel foto's kunnen maken van het gebeuren en de vondsten.

De voorwerpen die "in situ" gevonden zijn is glaswerk zoals die van een zeer goede kwaliteit zeshoekige fles, bronzen voorwerpen zoals *strigili*, kom, kam, flesjes, knoopjes, olielampje en *balsamarium*, maar ook is een stoeltje gevonden, een zwaard of speer en de nodige spijkers.

Tijdens het uitlepelen van de sarcofaag op maandag en dinsdag in het Termenmuseum in Heerlen werden nog meer knoopjes, beslag, crematie resten en een geheel intact flesje gevonden.

Op 3 februari werd door het ROB een delegatie uitgenodigd om de stand van zaken te komen bekijken. Natuurlijk werd er nog nagepraat over de opgraving. Ook hier is het fotoapparaat niet vergeten en werd er getracht zoveel mogelijk vast te leggen.

Het bijoutheriekistje blijkt in het röntgenapparaat een heus paardenkopstuk te zijn.

Ook horen we dat er toch nog veel dingen gevonden zijn in de onderste laag van de kist. Zo is er een riem met dolkschede, een inktpotje en nog meer crematieresten gevonden. Maar het mooiste verhaal was dat in het kleine flesje uit de sarcofaag nog een bloemengeur waargenomen kon worden, hiervan werd een monster genomen dat momenteel onderzocht wordt. Ook de inhoud van het *balsamarium* en het inktpotje worden nog onderzocht.

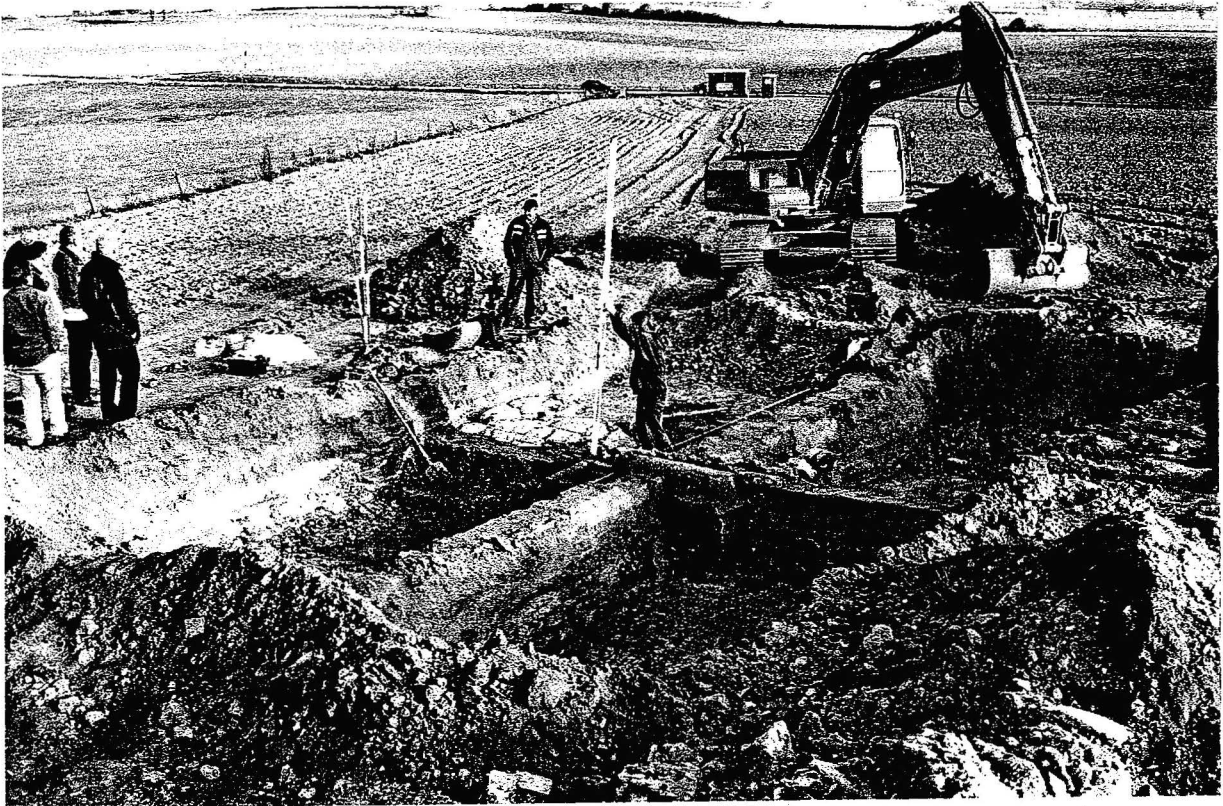
Het stoeltje is te groot voor bewerking binnen het ROB en wordt uitbesteed. Het *balsamarium* is verder schoongemaakt en stand al in een vitrinekast te pronken evenals een kleurloos glazen bord, de zeshoekige glazen fles, het flesje uit de sarcofaag, een zilveren lepeltje, een grote ronde knop, de bronzen kom, bronzen knoopjes en beslag.

De foto's van de opgraving en de vondsten bij het ROB zijn te bewonderen tijdens de fototentoonstelling die gehouden zal worden in het gemeentehuis van Simpelveld van zaterdag 20 maart tot en met zondag 18 april.

De officiële opening is op zaterdag 20 maart om 14.00 uur.

Openingstijden van de tentoonstelling:

van maandag tot en met vrijdag tijdens de kantooruren van het gemeentehuis, zondag 20 maart en het weekend 17 en 18 april van 12.00 - 17.00 uur.

Overzicht van de opgraving.

Het balsamarium.